

آیده بردفمه تورکجه و فرانسزجه اولاراق نشر ایدیلیر
 مجموعه عثمانیه و اسلامیه در

مندرجات :

قارلر مزه	هیئت تحریریه
روسیه مسلمانلری	ع . ج
ایکی لایحه غیر مطبوعه	شهید مدحت پاشا
انسکاتره تاریخ مدنی	باقل
دهاءه دره	آدواف پادووان
روسیادن مرسل مکتوب	ع . ج
ادبیات	ع . ج

اوله رق سوریه و لایته مأموریت عاجزانم ظهوره کلیدکندن و شولطف جلیل جناب شهریار قوالری کبی جسماً و فکرآ درجه عجز و ناتوانی به واصل اولان بر آمدن دولت علیه به آرزوق بر خدمت امید بیورلمش اولمسندن منبعث اوله رق بوده توجهات فیض غایات حضرت ولی نعمتک جمله دلائل صریحه سندن بولندیغندن متشکراً و عنایت حقّه متوسلاً و لایته کلشیدم اوتوز سکزنسره اول تحریرات کتابی مأمور- یتیه برقاچ سنه بورالده بولتمش و یکریمی بدی سنه اول بر کرده مأموریت موقته ایله کلش اولدیغندن بومناسبتله سوریه قطعه سنک اکثر احوالنه و اهالی سنک امرجه سنه بر مقدار معلومات عاجزانم اولدینی حالدّه بودفعه ورود عاجزانمه بولدیغ حال اسکدن بیلدیکمک غیری اولوب و لایتک احوال ملکیه و بولتیقه سی بر باشقه رنک آلمش و قرق سنه دنبرو برالشامده نفوذ حکومتری ی رلشدرمک ایچون فرنسزله انکلیزلرک تکدیگرینه رقالتله اجرا ایتدکری انتریفهلر جبل لبنانک شمیدیکی حالتی میدانه کتور دسکدن صوکره قصور برلرینی دخی اکا بکزنمکه ایکی طرف دخی آچیقندن آچینه صرف نفوذ و مساعی ایتدکری کبی سائر دولتلر دخی انلره باقهرق مثلاً فرانسزلر جبل لبنانی و انکلیزلر درزیلری فصل حمایه ایدرلر ایسه آمر بقالولر دخی جبل نصیری نی اله آلمق اوزره اورالده برچوق مکتبلر و عمارتلر یابه رق مادی و معنوی نصیریلری حمایت اجنبیه تشویق ایتدکری و آلمانیا لولر دخی قدس سواحله قولونی نامیله برطاقم آمانلر کتوروب و کویلر تشکیل ایدوب اورایه رلشدرکری و الحاصل هر دوات برانشامک برر قطعه سی اوزرنده تأسیس حکومت ایتک مقدماتنه چالشوب اسپانیولر بیلله بودفعه یافه طرفلرنده بر کلیسا و بر مکتب انشاسیله انلر دخی حالرنجه بوندن حصه دار اولمق قیدینه دوشدکری کورلشدر بو مداخلاتک سوء تأثیراتیلله خرسیتان طاقمی تربیه سی بوزلمش چوققلره دونوب کمیدی جبل لبنان ایله برلشمک و کمیدی آرو آرو حمایه اجنبیه ده فرقه لر تشکیل ایتک خیالنه دوشمش و درزیلر دخی انکلیزلره استدأ حوران

اولماق اوزره بعض ایراد و عقارده وقف و تبرع ایدردی. بویه عظیم ایشلر ایچون ناقابل ترک و استغنا ایکی شریطه واردرکه بونلردن برنجیسی خلوص و نبات ایسه ایکینجیسی پاره در. معارف، معارف! کتاب، جریده، مجله علمیه و ادبیه! دییه باغیر برز فقط بونلرک هیچ بریسی تروتمسز موجود و پایدار اولاماز. اونک ایچون روسیه ده کی مسلمان قارداشلره چوق رجا ایددرزکه بیر ملتک منبع رفاه و ثروقی اولان صنایعی، تجارتی استصغار ایتمه سینلر. اولادلرینی اورویابه کوندرسینلر، کیمی مهندس کیمی ماکینیسیت، کیمی معمار، کیمی حیقه چی اولسون کیمی مطبعه حیاق اوکرنسین بونلر اورویانک مدارسنده اکمال علم و هنر ایتدیکن صوکره، مملکتلرینه عودت ایدر، فابریقه لر، تجارتخانه لر، یاپار کسب قدرت و نفوذ ایدرلر. بر ملتک حیات و بقای ده آنجاچ بو صورتله امین اولور.

مدحت پاشانک اوراق متروکه سندن

نام جلیلی ذاته یکانه وصف لایق تعظیم اولان مدحت پاشانک مخدومی علی حیدرک «مدحت پاشانک حیات» عنوانیه و (مطبعة اجتهاد) معریتله بویوک برکتاب طبع ایتدیرمکده در. نسخ سابقه مزک برینک فرانسزجه قسمنده بوندن بر نبذه بحث ایتشدک. کتابک مبشر ختامی اولماق و جامع اولدینی و نائق معتنا حیثیتی ایله اهمیتتی قارلرمزه کوسترمک اوره کتاب مذکورده مندرج و بالذات مدحت پاشانک خط دستیلله محرر ایکی قطعه لایحه یی بروجه آتی درج ایدیورز:

معروض چاکرلریدر:

قرق سنه دن زیاده بلافاصله خدمت دولته دک زیاده اتعاب وجود ایدلمش اولسی وسن عاجزانمک آتمشه تقرب ایلمسی جهتیله ضعف قوی و قوت ضعف درجه کاله وارمش اولدیغندن اوروپا سیاحتندن صوکره فراغت تامه ایله برکوشه عزلت اختیارینه حصر مقصد اولمش و بر آراق کرپده بالاهل و العیال اقامت عاجزانم حقه شرفسنوح و صدور بیوریلان مساعدۀ سنیه پادشاهی تمام مقصد کترانه مه موافق بر نعمت و عنایت بولتمش ایکن قریحه جلیله حضرت ولی نعمتن

و جبل درز حواليسنده براداره حكومت تأسيسه قالقشمش
 و اسلام ايسه بو قدر افسادات و سوء نيات ايجنده متحير
 قالمشدر بو احواله قارشو دولتجه خلقك تأمين افكارينه و
 خارجدن كلان فساداتك ابطالي موجب شيلره چالشمق لازم
 ايكن غائله حربه مناسبيله مركز دولتدن بورالره عطف نظر
 ايتمكه وقت اوليوب كلان اوامر يالكر آچه و عسكر طلبندن
 عبارت بولنش و بو حال ايله قانون و قاعده بر طرفه قالب هر
 درلو سوء استعمالات قبولي آچلمش اولديغندن مأمورين
 ايجنده برقاج ذاتدن ماعدا كوچوك و بيوك كافه مأمورين و
 مستخدمين تحصيل منافع قيدينه دوشهرك طبيعي معاملات خلل
 كمش و بونك سوء تأثيراتيله خلقك دخي اخلاقي بوزيله رق
 طرف طرف قتل نفوس و نهب و غارت اموال ايله امنيت كلياً
 منسلب اولمشدر حتى بودفعه طراباسده بالذات مشاهده و
 تحقيق اولنديغنه كوره عكار و صافناكي ايكي كوچوك قضاده
 شو اوچ درت سنه ظرفنده ظهوره كلان قتل و غارت اموال
 طقسان ماده دن متجاوز اولديني حالده هيچ برينه باقلماش و
 ايشلره هيچ كسه صحاب ايتيوب برچوق جانبار جزاسز
 قالمش و يا حبسدن صالحو يرلمش اولديني مثلاً بالعكس مهم
 اولديني حالده برخيلي كسه لر دخي سنه لرجه حبسده قالمش و
 حتى بو قيلدن اوله رق يدي سكر سنه دن اون بر سنه يه قدر
 بلا حكم طرابلس محبسنده قالمش اولان برطاقم محبوسين بودفعه
 صالحو يرلمش و هله قائم مقامق اداره سنده بولنان تضارلك حالي
 تعريفدن مستغني بولنشدر واردات خزينه يه كننجه مقدمي
 عريضه مفصله عاجزانه مده بيان اولنديني وجهه مال و ويركو
 ياري ياري يه چوريمش و اعشار ايشي مملكتي خراب ايتمش و
 بدل عسكري ايسه بتون بتون محو درجه سنه كمش اولديغندن
 و بو احواله منضم اوله رق قائم بليه سي دخي كچن سنه وارداني
 نصف درجه سنه تنزيل ايدوب مصارفدن اولمقدار آچيق
 قالدېغندن بوراسي دخي باشقه جه بادي حيرت اولمقددر احوال
 معروضه مصالح عموميه و ولايتك فهرست اجماليسي اولوب
 بو حالدن شكيت ايدنلرك الكبيوكي و باشليسي فرنكر اولديني

كبي بونك دوامندن و نتايجندن بولتيقه جه الكبيوك استفاده
 ايتمك استيانلر دخي ينه انلر اولديغندن شو حاله بر نهايت ويرلمز
 ايسه انكليز لرك آناطولي اصلاحاتي و سييله سيله امور ولاياتي
 انكليز مأمورلري يدينه ويرمك استه دكاري مثلاً سوريه يه
 دخي يا انلر و يا فرانسزلر بويله بروسيه ايله ال آتق تصميمنده
 بولندقلري معلوم اولمقله بر كره انلرك شوتكليفاتي وجوده
 كله جك اولورسه چونكه استنساد ايتدكاري آثار سوء اداره
 ميدانده اوله رق آوروپانك هر طرفه بروشور و غزته لرله نشر
 اولنديني جهتنه افكار عموميه كندولره موافق اولديني كبي
 بر الشامك برر قطعه سنه يرلشدر دكاري مكاتب و مدارس و
 قولوني قوتيله اورالرجه حصه دار اولمق استيان دولتلر دخي
 انلرك بولتيقه سني ترويج ايدده جكارنده شبهه يوقدر بنابرين
 بورايه ورود عاجزانه مله برابر ولايتك تنظيم امور و مصالحنه
 كمال سرعته تشبث اولنه رق شمدي يه قدر عرض و بيان ايلديكم
 مطالعات شو مخاطراتك او كي آتق مقصدينه منحصر ايدني
 مأثرهم عليه لريله مركز متصرفني مسئله سي حل اولنش ايسه ده
 بونكله ايش بتيوب اصل مصلحت ولايت امور ماليه سنك بر
 اساس صحيح اوزرينه تنظيميله محاكمك اصلاحي و خصوصيله
 ملكا و مصاحه مضر تندن باشقه دولت و ملت ايجون يار و
 اغياره قارشو مورث حجات و شرمساري اولان ارتكباتك
 كلياً منعه لازم اولان تدابيرك اجراسي و الحاصل پادشاهمرك
 تأسيس ايتديكي اصول عدليه نك حقيه اظهار آثار فعليه سيله
 خلقك تأمين افكاري قضيه سي اولوب حال بويله ايكن مجلس
 و كلابه قرار و يرلدېكي وجهه ممالك شاهانه نك عمومي حقنده
 در دست تصور و تذكر اولان نظامات و قوانين يقينده يايلوب
 ميدانه كله جك اولسه بيله چونكه شمدي يه قدر ياييلان
 نظاماتده هيچ بر ولايتك احوال و ايجابات خصوصيه سي
 ملاحظه يه آلتايوب نظامك هر محله علي الاطلاق و مطرداً
 اجراسي التزام اولنسيله ثمراتي وجوده كلدېكي و بناء عليه
 دولتجه شمدي يه قدر بونجه توانين و نظامات يايلميشيكن
 دولت عايه ده نظام و قانون اولنديغنه دائر اسناد اولنان قصور

و نقصانك مجرد بوحالدين نشأت ايلديكني بك كوزل بيلديكم جهته موعود اولان نظاماتك دخي بوراجه مطلوب اولان اصلاح احواله كفايتي اميد اولنه ميوب شمديكي حالده ايسه خطر سز و سكه سز اوله رق بر مدت دها بويله جه دوام ايد جكنه اعتقاد ايتك تقدر ياكش ايسه بر ايشك چاره و ادواسني بيلوبده اني ياتق اقتدارنده اولماق و انتاج ايد جكي مضرتي بيله بيله قبول ايتك متحمل اولمق دخي قوللر نجه مشكل اولمغين شوم مطالعات و ملاحظاتك بر كره ده بو وجهله صورت خصوصيه ده اوله رق نظر كاه عالي فخيما نه لرينه عرض و بياننه مجبوريت گلشدر ينه هر حالده

ايكنجي لايحه
ماين باشكتابته

قوانين و نظامات جديده حقنده شرف واقع اولان سؤال عالي اوزرينه اك صكره تقديم ايلديكم شفره لي عريضه عاجزانه مده قوانين متخذنه ك اساساً لزوم و اصابتنه ديه جك اوليوب فقط بحث و دعوا مملكه تترك و بونلرك سكه سني اولان خلقك اخلاف عادات و اخلاق جهته نسق واحد اوزره ياييلان قوانين و نظاماتك اكثريسي اجراسز قاله رق اجرا اولنه بيلنلرك دخي اثار فعلي سني مقصودك خلافتي منيج اولمسيه ظهوره كلان مشكلاتك منشائي بوراسني اولديني عرض ايدلشيدى بوبابده اصابت افزاي سنوح و صدور بيورييلان امر و فرمان هايون حضرت پادشاهي منطوق جليلنه توفيقاً بونلرك تعديلاتي حقنده وارد افكار قاصره عاجزانه م اولان ملاحظاتي حاوي بر لايحه تنظيم و تقديمي قرين مساعد سني جناب تاجداري بيورلمسيه مع التشكر اشبو امر و فرمان هايونك انفاذ و اجراسنه مسارعت متحتم ذمت عبوديت اولوب الحق از بر مدت ايچون وضع و اعلان بيورييلان قوانين و نظامات و تعليماتك تعدد و تنوعى جهته هر بر بنك حاوي اولديني مواد مختلفه ني نه تدقيق و موازنه و نه ده احاطه و اداره يه قدرت فكريه م مساعد اولمديني كبي مطلوب عالي اولان جهت دخي

بو تفصيلات اوليوب قوانين منتشره نك ولايتلر جه مصادف اولديني مشكلاتك اسباب و درجاتي حقنده كي معلوماتك سؤالندين عبارت اولمغله افكار قاصره عاجزانه مك محيط اولديني درجه ده بعض ايضاحاته ابتدار اولنور شويله كه بر خلقك و بر مملكه تك اداره سي ايچون وضع اولنان قانونك حكمي لايتغير اوله رق جمله حقنده بلا استثناء اجرا اولنق شرط و لازم اولمغله قانونده اساس اولان شى بوراسني اولديني و بويله اولنر ايسه قانون دينله ميه جكي مسلمدر اگر چه شمدي يه قدر نشر و اعلان بيورييلان قوانينك قانونيق مجلس مبعوثانك قبوليله مشروط اولمسيه بونلرك هيچ بريسي شمديك صورت قطعيله ده دكسه ده مادامكه ائيده قانون اوله جني اعتباريله نشر و اعلان بيورلمشدر بونلرك اجرا آتندن حاصل اولان تجربه لره كوره تعديل و تصحيحيله لايتغير بر حاله قونلمسي لازم كلور قالدېكه نزد عالیده تعريفه حاجت اولمديني وجهله مملكه تترك و خصوصيله ممالك محروسه شاهانه نك مشتمل اولديني بلاد و امصارك و بونلرده ساكن اولان اقوام متنوعه نك ايجاباتي و اخلاق و عاداتي بر برينه بكره ميوب مثلاً بروسه وادر نه ده وضع و اخذندن استفاده اولنان بر اصولك حلب و سوريه و بغداد كبي يرلرده موجب مضرت اولديني و بالعكس اورالرده فائده لي اولان شيلرك ديكر لرلنده ضرري انتاج ايلديكي و الحاصل بك چوق شيلر واردركه اجرا آتنيك بر محله عدل و ديكر محله ظلم و غدر اولمق لازمكه جكي مملكه تترك تفصيل احواله و قوفى اولنلرك معلوم و مسلمدر بناء عليه قوانينك اجرا قلنه جق تعديلات و تصحيحاتنده بورالري نظر اعتباره الهرق مملكه تتركه مطرداً و متساوياً اجراي احكامي قابل اولان ماده لر نه ايسه انلرك بلاتغير قانون اوله رق اجراسني و بونلرك خارجنده اولان يعنى هر مملكه تترك حاله و اهاليه نك عادات و امزجه سنه كوره تغير و تخلفي ضروري و طبيعي بولنان خصوصاتك محللري احتياجاته توفيقى اقتضا ايدر يوخسه ديكر بر مملكه تترك و خصوصيله اوروپا كبي علوم و مديني درجه قصاويه واصل اولان

ممالكك احتياجاته موافق كلكش اولان بر قانون و نظامك حسن انتظامي هر نه قدر مسلم اولسه اني تماميله الوب بزم مملكته موقع اجرايه قويمق و انك اقطاف ثمراته چالشمق عينييه اوروپاده يابلمش و اقمشه نفيسه نسج و اعمالنه مخصوص بولنش اولان ظريف و نفيس برماكنه يي كتوروب نه اني اداره يه مقتدر اوله حق عمله و نه ده انك ايشايه جي محصولات و سائر اسباب و ادوات يوغيجكن اني اشلمكه چالشمق قيبندندر مثلاً قداسترو استاستيق و استقلال محاكم و اصول حيات اموال و اصول ضابطه مملكه خصوصاً سرانده و سائر احوال سياسييه اوروپاچه متخذ اولان قواعد و نظاماتك جمله سي او مملكته لك مقتضياته كوره يابلمش شيلر اوله رق اوروپانك بوكونكي انتظام حالي دخي بونلرك ثمراتي اولمغه بوكا ديه جك يوقدر لكن شو دينان شيلردن از جمله قداسترو استاستيق اصولري ابتدا مملكته املاك و اراضي مهندس لر معرفتيله اولچيلوب و خريطه لري يابيلوب هر كسك حقوق تصرفيه سي و تصرفنده بولنان يرلرك قيمت صحيحه سي تعيين اتمك و نفوسنك قاعده اوزره و قوعاتي مضبوط اولمق و هر كويده برر اختيار مجاسي و هر ناحيه ده ناحيه مجلساري بولمق و افراد اهالي دخي بونلرك قواعد و نظاماتي هيچ اولمز ايسه بر مدت اولسون جبري اوله رق اجرايه قابل و مستعد اولمق مثلاًو شيلره محتاج ايكن بونلرك هيچ بريسي يابلميان و برلك مهندس اولميان و حالا مقدار نفوسي بيلنميان بر مملكته شهمري يوزاللي غروش معاشلي بر كانب ايله قداسترو و استاستيق نظاماتك اجرا اولنه جفني ظن و اعتقاد ايله ايشه باشلانيلور ايسه مقصودك وجوده كلامسي طبعيدر و كذاك اصول محاكمه قانونلري حاكمه نه دعائى حقوقيه انجون معين اولان بر طاقم معاملات رسميه نك اجرا سي چون رفته رفته اهيتلي مأمور لر يتشد ير مكله برابر بر طرفدن دخي خلاق شو اصوله كسب الفت و قابليت ايددجكي زمانه قدر دوچار اوله جفني مشكلات امور طبيعيه و ضروريه دن عد اولنه رق بونلردن ماده وقوعه كله جك مضرتلرك اهميتي اولمسه بيله

امنيت مملكتي اخلال ايتسند نظولاني مسئوليتي تماميله مأمورين حكومه عائد اولان اصحاب جرم و جناياتك اخذ و حبسند و محاكمه سنده و تخليه سبيلي خصوصنده مأمورين حكومتك مدخلي شوييه طورسون خبري بيله اولماسي التزام ايدلك و صكره انلرك سوء احوالندن ظهور ايددجك مسئوليتي حكومت مأمورلرينه تحميل ايدلك تقدر ياكلش ايسه امور ضابطه نك قومانداسي و حرركات سائره سي بدرجه يه قدر حربه نظارت جليله سنه حواله ايله اورادن اداره اولمق و والهنك راي و انماسي الاي بكنك انماسيله تصديق ايدلك دخي او درجه غريب و عجيبدر واقعا شويابيلان قانونلرك حكمنه تطبيقاً اوروپاده و خصوصيله فرانسه ده محاكمك وظائف و كافه امور اجرايه سي بتون بتون ايريلوب بر صورت مستقليه قولممش و پوليس و ژاندارمه وظائف دخي حكومت سياسييه دن تفريق ايدلمش ايسه ده ايلاتده والي بولنانلرك وظائف مأمورلري دخي اكا كوره تعديل و تخصيص اولنمسيه بر مملكته تقدر وقوعات اولسه والي و متصرف اندن مسئول اوليوب جنجه و جنايات نوعندن ايسه پوليسه و دعائى حقوقيه و جزائيه ايسه محاكمه و اموال دولتي تحصيلاتنه متعلق ايسه ماليه مأمورلرينك اداردسند بولنان تحصيلدارلره عائد اوله رق انلرك دخي هر جبري مركز دولته مرجع لرينه مربوط اولديني و تحرير املاك و نفوس و تنظيم مملكه كي امور ايسه دوائر بلديه اداردسند بولنديني جهته والي و متصرف مقامنده بولنان ادملرك وظيفه لري و ايشلري عادي بر نظارتدن و معاملات رسميه ده توسطن عبارتدر اگرچه مآثر توجهات قدسيت ايات حضرت پادشاهي ايله بزم مملكته دخي او درجه بر صورت منظمه يه كيرمسي ارزو اولنه رق بوده او بولده مقدماته تشبثله حاصل اوله جفنده شبهه يوغيسه ده يابيلان قانونار و نظاملر مقدمات نوعندن اوليوب اوروپاده اك متمدن ملتلك نيجه سنلردن برو علوم و معارف قوتيله اصل اولدقاري درجه يه كوره بر اصول اداره اولديني حلاله بواسطولي بدرجه بزم مملكته اجرا اتمك ممكن اوله ميه رق نهايت

افکار و ملاحظات عاجزانہم بوندن عبارت اولغلہ ہر حالہ
وجہ اسامنک اختیاری رأی عالیہ منوطدر اقدم

انکلتزہ تاریخ مدنیتی

محرری
ح . ت . باقل

مترجمی
م . س .

بشجی عصر در دوقوزنجی عصر واسطہ قادر

اسیادہ وقوع کلہ تجلیات فکر بہ

— ۱ —

بوندن اولکی جلدہ تاریخ مدنیته اساس اولارق قبول
ایتدیکم باشلیجه شو دوت نقطہ حقندہ بیان مطالعہ ایتشدہ :
۱ — جنس بشرک ترقیسی ، حادثات طبیعیہ قوانینی
تدقیقاتندہ کی موفقیته و بوقوانینک سرعت انتشاریلہ متاسبدرہ
۲ — بوتدقیقتادن اول ہر کسدہ فکر شبہہ نک اویانماسی
اقتضا ایدر . چونکہ بو فکر شبہہ تسمّا تدقیقات مذکورہ دن
نشأت ایتدیکی کی قسمادہ اونا معاونت ایدر .
۳ — بو صورتلہ استحصال اولوناجاق کشفیات ، حقایق
فکریہ نک تأثیرینی آرتیردینی کی حقایق معنویہ نی نسبتہ
تأیردن دوشورور . چونکہ حقایق معنویہ اوقدر
چوغالامادینی ایچین حقایق فکریہ دن زیادہ ثابتقدمدر .

۴ — بو حرکتک ، دولایسیلہ مدینتک اک بویوک دشمنی
فکر محافظہ در . یعنی حکومت و روحانیت ہر ایشمیزہ قاریشماز
ایسہ ، حکومت افرادہ نہ یاباجقلمی ، روحانیت نہ یاباناجاقلرینی
تعلیم ایتمزہ جمعیت بشریہ نک رفاه و ترقی بولامایاجاعی فکریدر .
تاریخ مدینتک حقیلہ آکلاشیلماسی ایچین ایضاحنی پک
لازمی کوردیکم نقاط اساسیہ ایشہ بونلردر . بو نقطہ لردن
ہر بری استنتاج و استکناہ « ۱ » صورتیلہ حادثہ تدقیقندن

اکثرینک شمیدیکی کی اجراسز قلمسی و برطاقنک عکس
مقصدی منتج اولمسی طبعیدر پادشاہمز اقدمز حضرتلرینک
تجدید اساس دولت و اعمار ملک و ممالک نیت خیرہ ییلہ
تأسیس بیوردقاری قانون اساسینک یوز سکرنجی مادہ سندہ
ولایاتک اصول ادارہ سی توسیع مأذونیت و تفریق وظائف
قاعدہ سی اوزرینہ مؤسس اولمسی حقندہ سبقت ایدن وعد
عالی دخی ولایاتک ہر طرفندہ یوللر و شمندوفرلر و تاغرافلر
وسائر وسایط لازمہ و ختجہ استعداد کامل حصولیلہ اوروپانک
احوال منتظمہ سی درجہ سنہ یتشجنجہ قدر ممالک ترک ایجابات
موقعیہ سنہ کورہ ادارہ سی محملرینہ براغلق ملاحظہ
صائبہ سنہ مستند اولدینی حالہ شمدی بونک تاملہ عکس و
مخالفی اولہرق ولایتلر جہ کافہ مفردات امورک مرکز دولتہ
جلب و جہی طوغری اولہ میہ جہی مستغنی عرض و بیاندیر
یوقارودہ عرض و بیان اولندینی وجہلہ ولایتلر جہ اولان
احتیاجات یکدیگرینہ مقیس اولدینی جہتلہ عمومی حقندہ
اولان نظریاتندہ بودر جہ دن زیادہ بیان رأی و افکارہ اقتدار
و معلومات عاجزانہم مساعد اولیوب فقط شو موقعدہ ایکی
سنہ قریب مدت کوریلان و تجربہ ایدیلان احوال دن حاصل
اولان و بوولایتہ مخصوص بولنان معلوماتہ کورہ مشکلات
موجودہ نک منعبہ ولایتک حسن ادارہ سی ایکی شقندن برینک
اختیارینہ موقوف اولہرق بونک بریسی یوقارودہ ذکر
اولدینی وجہلہ امور عدلیہ و مالیہ و مالکہ حقندہ عمومی
و لایتیر حکمندہ اولان قوانیندن ماعدا اصول و نظامات
موقع و محملرینک ایجابات و احتیاجاتہ کورہ نصل و توجہلہ
اولق لازم کلور ایسہ اقتضالری قرارلشدیریلوب لایحہ لری
تقدیم قلمق اوزرہ بورایہ حوالہ سی و دیکری نشر اولنان
قوانین و نظاماتدہ بیان بیوردلینی اوزرہ ولایاتک کافہ اموری
مرکز دن ادارہ و رؤیتلہ ہر ادارہ درسعادتدہ مرجہی
اولان دوائر عالیہ طرفندن مسئل اولق اصولی ترجیح
بیوردلینی حالہ ولایتک مسئولیتہ محل قلمیہ جغندن بوراستک
امر رسمی ایلہ تعیین بیورلمسی ایجاب ایدر ایشہ خلاصہ